

INTERNÝ RIADIACI AKT - SMERNICA PRIMÁTORA č. 15/2019

	INTERNÝ RIADIACI AKT č. 15/2019
Názov:	Smernica primátora Mesta Nové Zámky o podávaní a vybavovaní oznámení protispoločenskej činnosti
Vypracoval:	Ing. Lenka Štefániková
Dátum platnosti:	01. 09. 2019
Dátum účinnosti:	01. 09. 2019
Zrušenie iného IRA:	Smernice primátora č. 14/2015 o podávaní a vybavovaní podnetov o protispoločenskej činnosti
Obsah:	PREAMBULA ÚVODNÉ USTANOVENIA VŠEOBECNÉ USTANOVENIA OSOBITNÉ USTANOVENIA ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA PRÍLOHY

PREAMBULA

Primátor Mesta Nové Zámky v súlade s § 13 ods. 4 písm. e) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v spojení s § 10 ods. 8 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 54/2019 Z. z.“) vydáva tento interný riadiaci akt – Smernicu primátora o podávaní a vybavovaní oznámení protispoločenskej činnosti (ďalej len „smernica“ v príslušných tvaroch).

ČASŤ I ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel a pôsobnosť

(1) Táto smernica podrobnejšie upravuje postup pri oznamovaní protispoločenskej činnosti u zamestnávateľa, ktorým je Mesto Nové Zámky a ním zriadené príspevkové, rozpočtové organizácie ako aj Mestom Nové Zámky založené obchodné spoločnosti so 100 % majetkovou účasťou mesta na základnom imaní spoločnosti (ďalej len „obchodných spoločností“) ako aj postup pri podávaní, preverovaní, evidovaní a vybavovaní oznámení protispoločenskej činnosti. Táto smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov Mesta Nové Zámky, ako aj ním zriadených príspevkových, rozpočtových organizácií, ako aj Mestom Nové Zámky založených obchodných spoločností.

INTERNÝ RIADIACI AKT - SMERNICA PRIMÁTORA č. 15/2019

(2) Táto smernica upravuje podrobnosti o:

- a) podávaní oznámení,
- b) preverovaním oznámení a oprávneniach zodpovednej osoby pri preverovaní oznámení,
- c) zachovaní mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa,
- d) evidovaní oznámení,
- e) oboznamovaní oznamovateľa s výsledkom preverenia jeho oznámenia,
- f) spracúvaní osobných údajov uvedených v oznámení.

§ 2

Zodpovedná osoba

Zodpovednou osobou, ktorá plní úlohy zamestnávateľa podľa zákona č. 54/2019 Z. z. pre zamestnávateľov uvedených v Článku I je hlavný kontrolór Mesta Nové Zámky (ďalej len „zodpovedná osoba“).

ČASŤ II.

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 3

Základné pojmy

(1) **Oznamovateľom** je fyzická osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia, úradu alebo zamestnávateľovi; za oznamovateľa sa považuje aj blízka osoba oznamovateľa, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu k tomu istému zamestnávateľovi ako oznamovateľ, k zamestnávateľovi, ktorý je závislou osobou vo vzťahu k zamestnávateľovi oznamovateľa alebo k zamestnávateľovi, ktorý je založený alebo zriadený zamestnávateľom oznamovateľa.

(2) **Oznámením** je uvedenie skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo v súvislosti s činnosťou vo verejnom záujme a ktoré sa týkajú protispoločenskej činnosti.

(3) **Kvalifikovaným oznámením** je oznámenie, ktoré môže prispieť alebo prispelo k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo k usvedčeniu jej páchatela.

(4) **Závažnou protispoločenskou činnosťou** je

- a) trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 až 263 Trestného zákona, trestný čin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 až 268 Trestného zákona, trestné činy verejných činiteľov podľa § 326 až 327a Trestného zákona alebo trestné činy korupcie podľa § 328 až 336b Trestného zákona,
- b) trestný čin, za ktorý Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou tri roky,
- c) správny delikt, za ktorý možno uložiť pokutu s hornou hranicou určenou výpočtom, alebo
- d) správny delikt, za ktorý možno uložiť pokutu s hornou hranicou vo výške najmenej 30 000 eur.

(5) **Pracovnoprávnym vzťahom** je pracovný pomer, obdobný pracovný vzťah, štátnozamestnanecký pomer alebo služobný pomer.

INTERNÝ RIADIACI AKT - SMERNICA PRIMÁTORA č. 15/2019

(6) **Zamestnávateľom** je osoba, ktorá zamestnáva najmenej jednu fyzickú osobu v pracovnoprávnom vzťahu.

(7) **Orgánom verejnej moci** je

- a) štátny orgán, obec, vyšší územný celok,
- b) právnická osoba zriadená zákonom a právnická osoba zriadená štátom, obcou alebo vyšším územným celkom podľa osobitného predpisu,
- c) právnická osoba založená osobou podľa písm. a) alebo podľa písm. b),
- d) právnická osoba, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach v oblasti verejnej správy.

(8) **Konaním v dobrej viere** je konanie fyzickej osoby, ktorá vzhľadom na okolnosti, ktoré sú jej známe, a vedomosti, ktoré v čase oznámenia má, sa odôvodnene domnieva, že uvádzané skutočnosti sú pravdivé; v pochybnostiach sa konanie považuje za konanie v dobrej viere, dovedy, kým sa nepreukáže opak.

ČASŤ III. OSOBITNÉ USTANOVENIA

§ 4 Podávanie oznámení

(1) Oznámenie protispoločenskej činnosti adresujú zamestnanci zamestnávateľa uvedeného v Článku I zodpovednej osobe:

- a) písomne,
- b) ústne,
- c) elektronicky.

(2) Spôsob podávania oznámení:

a) písomné oznámenie (*príloha č. 4*) sa podáva priamo do rúk zodpovednej osoby počas úradných hodín, do podateľne Mesta Nové Zámky alebo prostredníctvom pošty v uzatvorenej obálke s označením „Neotvárať, oznámenie pre hlavného kontrolóra“ na adresu:

Ing. Štefan Rovňaník
Hlavný kontrolór mesta
Mesto Nové Zámky
Hlavné námestie 10
940 02 Nové Zámky

b) ústne oznámenie sa podáva priamo u zodpovednej osoby, ktorá o ňom vyhotoví zápisnicu (*príloha č. 1*) - zo zápisnice musí byť preukázaný predmet oznámenia, deň jeho podania, osoba, ktorá ho podáva s uvedením jej mena, priezviska, a adresy jej trvalého pobytu, meno a priezvisko zodpovednej osoby zamestnávateľa a podpisy oznamovateľa a zodpovednej osoby.
c) elektronické oznámenie sa podáva na mailovú adresu: stefan.rovnanik@novezamky.sk s nepretržitým prístupom. Elektronické oznámenie, ktoré prijala osoba odlišná od zodpovednej osoby, je táto osoba povinná bezodkladne postúpiť na vybavenie zodpovednej osobe.

(3) Aspoň jeden spôsob podávania oznámení musí byť prístupný nepretržite, a to je zabezpečené prostredníctvom e-mailovej adresy alebo pošty.

(4) Označenie zodpovednej osoby a spôsoby podávania oznámení sú zverejnené a pre všetkých zamestnancov prístupné obvyklým a bežne dostupným spôsobom, a to nepretržite na intranetovej stránke mestského úradu v časti Smernice.

§ 5

Preverovanie oznámení a oprávnenia zodpovednej osoby pri preverovaní oznámení

(1) Na preverovanie oznámení je príslušná zodpovedná osoba Mesta Nové Zámky, ktorou je hlavný kontrolór mesta. Pri preverovaní oznámení postupuje zodpovedná osoba nezávisle, nestranne a objektívne tak, aby bol zistený skutočný stav.

(2) Zodpovedná osoba je povinná prijať a preveriť každé oznámenie do 90 dní od jeho prijatia; túto lehotu môže predĺžiť o ďalších 30 dní s tým, že predĺženie oznámi oznamovateľovi s uvedením dôvodov predĺženia. Za preverenie oznámenia sa považuje aj postúpenie veci na vybavenie podľa trestného poriadku alebo osobitných predpisov.

(3) Pri prešetrovaní oznámenia sa vychádza z jeho obsahu, bez ohľadu na jeho označenie.

(4) Pokiaľ z obsahu podania vyplýva, že oznámením je iba časť tohto podania, podľa tejto internej smernice sa prešetrí iba príslušná časť podania. Zvyšné časti podania sa vybavujú podľa režimu, pod ktorý spadajú (napríklad sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach).

(5) Pokiaľ z obsahu podania vyplýva, že nejde o oznámenie podľa tejto smernice, ale na vybavenie podania je príslušný iný orgán, zodpovedná osoba podanie bezodkladne postúpi tomuto orgánu. O tejto skutočnosti bezodkladne informuje oznamovateľa.

(6) V prípade potreby doplnenia alebo upresnenia údajov uvedených v oznámení zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu vyzve oznamovateľa na jeho doplnenie alebo upresnenie s určením lehoty na uskutočnenie tohto zámeru.

(7) Pokiaľ oznámenie smeruje voči konkrétnemu zamestnancovi alebo štatutárnemu zástupcovi zamestnávateľa (ďalej len „dotknutý zamestnanec a štatutárny zástupca“), zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu oboznámi dotknutého zamestnanca alebo štatutárneho zástupcu s obsahom oznámenia a umožní mu vyjadriť sa k nemu, ako aj predložiť doklady, písomnosti či iné informácie potrebné na spoľahlivé preverenie veci. Pri oboznamovaní s obsahom oznámenia je zodpovedná osoba povinná dbať na zachovanie mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa a na ochranu osobných údajov podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V prípade, že z informácií, ktoré sú súčasťou alebo prílohou oznámenia, možno vyvodiť totožnosť oznamovateľa, zodpovedná osoba s takýmito informáciami dotknutého zamestnanca ani štatutárneho zástupcu neoboznámi, ale vyzve ho len na upresnenie, resp. predloženie skutočností nevyhnutných na spoľahlivé preverenie oznámenia.

(8) Pri preverovaní oznámení je zodpovedná osoba oprávnená v potrebnom rozsahu písomne vyzvať oznamovateľa, ako aj zamestnávateľa, dotknutého zamestnanca, či štatutárneho zástupcu na spoluprácu pri preverovaní oznámenia spolu s určením primeranej lehoty na poskytnutie súčinnosti.

(9) O výsledku preverenia oznámenia spíše zodpovedná osoba písomný záznam, v ktorom zhrnie skutočnosti, ktoré uvádza oznamovateľ a zároveň sa vyjadrí ku každej skutočnosti, a to z hľadiska preverenia pravdivosti skutočností uvedených v oznámení oznamovateľa a z hľadiska posúdenia ich právnej relevancie vo vzťahu k možnému naplneniu prvků protiprávnosti.

(10) Pred vyhotovením záznamu o výsledku preverenia oznámenia zodpovedná osoba umožní oznamovateľovi vyjadriť sa k zisteným záverom. Pokiaľ oznamovateľ uvedie nové skutočnosti alebo so zistenými závermi nesúhlasí, zodpovedná osoba sa musí s týmito skutočnosťami a nesúhlasnými námietkami vysporiadať v písomnom zázname o výsledku preverenia oznámenia s uvedením, či sú tieto skutočnosti a námietky opodstatnené.

INTERNÝ RIADIACI AKT - SMERNICA PRIMÁTORA č. 15/2019

(11) Zodpovedná osoba je povinná zaslať oznamovateľovi výsledok preverenia oznámenia vo forme písomného záznamu najneskôr do 10 dní od jeho preverenia. Ak bolo preverenie oznámenia skončené postúpením veci na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov, zodpovedná osoba si vyžiada výsledok vybavenia v rozsahu, ako to umožňuje osobitný predpis a do 10 dní od doručenia tohto výsledku s ním oboznámi oznamovateľa.

(12) Zodpovedná osoba a jeho zamestnávateľ sú povinní zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa.

(13) Z preverenia oznámenia je vylúčená zodpovedná osoba v nasledujúcich prípadoch:

- a) ak oznámenie smeruje priamo voči zodpovednej osobe,
- b) ak vzhľadom na skutočnosti uvádzané v oznámení alebo okolnosti prípadu možno mať pochybnosti o nezaujatosti zodpovednej osoby vzhľadom na pomer zodpovednej osoby k preverovanej veci, k oznamovateľovi alebo k iným dotknutým stranám, ktorých sa oznámenie tiež priamo alebo nepriamo dotýka.

(14) Zodpovedná osoba je povinná oznámiť štatutárnemu orgánu svoje vylúčenie alebo zaujatosť bez zbytočného odkladu. V prípadoch uvedených v odseku 13 alebo v prípade, ak zodpovedná osoba nebude schopná vybaviť oznámenie v lehote stanovenej týmto vnútorným predpisom z dôvodu zdravotnej nespôsobilosti (PN) alebo z iného objektívneho dôvodu hodného osobitného zreteľa, stanoví štatutárny orgán zamestnávateľa osobu „ad hoc“ v súlade s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Náhradná zodpovedná osoba je povinná riadiť sa týmto vnútorným predpisom, pričom práva a povinnosti tejto náhradnej zodpovednej osoby sa aplikujú analogicky ako práva a povinnosti zodpovednej osoby.

(15) Podanie oznámenia sa nesmie stať dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by oznamovateľovi spôsobili akúkoľvek ujmu.

(16) Pokiaľ sa v prípade preverovania oznámenia preukáže, že došlo k spáchaniu trestného činu, zodpovedná osoba je túto skutočnosť povinná oznámiť orgánom činným v trestnom konaní.

§ 6

Spracúvanie osobných údajov uvedených v oznámení

(1) Pri spracúvaní osobných údajov sa postupuje podľa osobitného predpisu, podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

(2) Zamestnávateľ má schválenú Smernicu č. 7/2018 pre ochranu osobných údajov, ktorú je potrebné dodržiavať.

(3) Na účely vedenia evidencie oznámení je zamestnávateľ oprávnený spracúvať osobné údaje uvedené v oznámení v rozsahu meno, priezvisko a pobyt oznamovateľa.

(4) Ďalej je zamestnávateľ oprávnený bez súhlasu dotknutej fyzickej osoby spracúvať osobné údaje:

- a) ktoré už boli zverejnené v súlade so zákonom a prevádzkovateľ ich náležite označil ako verejné,
- b) ktorých spracúvanie je nevyhnutné na ochranu práv a právom chránených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany, najmä osobné údaje spracúvané v rámci ochrany majetku, finančných alebo iných záujmov prevádzkovateľa a osobné údaje spracúvané na zabezpečenie bezpečnosti prevádzkovateľa prostredníctvom kamier alebo obdobných systémov; to však neplatí, ak pri takomto spracúvaní osobných údajov prevažujú základné práva a slobody dotknutej osoby, ktoré podliehajú ochrane podľa tohto zákona,
- c) ak je spracúvanie osobných údajov nevyhnutné na splnenie dôležitej úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo

INTERNÝ RIADIACI AKT - SMERNICA PRIMÁTORA č. 15/2019

d) ide o osobitné kategórie osobných údajov, ktoré dotknutá osoba sama zverejnila alebo sú nevyhnutné pri uplatňovaní jej právneho nároku.

§ 7

Evidovanie oznámení

(1) Zamestnávateľ je povinný najmenej počas troch rokov odo dňa doručenia oznámenia viesť evidenciu oznámení v rozsahu:

- a) dátum doručenia oznámenia,
- b) meno, priezvisko a pobyt oznamovateľa,
- c) predmet oznámenia,
- d) výsledok preverenia oznámenia,
- e) dátum skončenia preverenia oznámenia.

(2) Každé novoprijaté oznámenie je zodpovedná osoba povinná bezodkladne zaevidovať v evidencii oznámení pod číslom podnetu, ktorý pozostáva z poradového čísla jeho doručenia a roku doručenia. Zodpovedná osoba je povinná vyžiadať číslo z podacieho denníka pre každé doručené oznámenie, ktoré nebolo doručené na podateľňu mestského úradu poštou alebo osobne. Okrem evidencie oznámení v súlade s registratúrnym poriadkom vedie zodpovedná osoba osobitnú evidenciu oznámení v rozsahu podľa odseku 1 pre každý rok osobitne. Evidencia je prístupná výlučne zodpovednej osobe alebo štatutárovi. Zodpovedná osoba je povinná ju chrániť pred stratou, zničením, zneužitím a iným neoprávneným použitím.

ČASŤ IV.

ZÁVEREČNÉ A ZRUŠOVACIE USTANOVENIA

§ 8

(1) Táto smernica je dostupná všetkým zamestnancom Mestského úradu Nové Zámky na intranetovej stránke mesta, zamestnancom príspevkovej organizácie Novovital na internetovej stránke organizácie, zamestnancom spoločnosti Novocentrum Nové Zámky a. s. v digitálnej forme na internom serveri v zložke Dokumenty, zamestnancom Mestskej polície Nové Zámky na internej nástenke, zamestnancom spoločnosti Hotel Korzo a.s. Nové Zámky a zamestnancom rozpočtových organizácií zriadených Mestom Nové Zámky na mieste prístupnom pre zamestnancov.

(2) Mesto Nové Zámky zabezpečí informovanie všetkých zamestnancov o tomto predpise a zákone o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a vyhotoví o tom záznam.

(3) Táto smernica je platná dňom jej podpísania a účinnosť nadobúda od 01. septembra 2019.

(4) Táto smernica ruší vnútorný predpis Smernicu primátora č. 14/2015 o prijímaní a vybavovaní podnetov o protispoločenskej činnosti z 25. júna 2015.

Mgr. art. Otokar Klein

primátor mesta

v. r.

INTERNÝ RIADIACI AKT - SMERNICA PRIMÁTORA č. 15/2019

Prílohy:

1. Zápisnica o prijatí oznámenia
2. Oznámenie o predĺžení lehoty na preverenie oznámenia
3. Evidenčný list o prijatom oznámení
4. Oznámenie protispoločenskej činnosti
5. Poučenie oznamovateľa k oznamovaniu protispoločenskej činnosti

MESTO – MESTSKÝ ÚRAD NOVÉ ZÁMKY
ODBOR

Hlavné námestie 10, 940 02 Nové Zámky

ZÁPISNICA O PRIJATÍ OZNÁMENIA

Oznámenie prijaté dňa:	Spôsob podania oznámenia:
-------------------------------	----------------------------------

Údaje o oznamovateľovi:
Titul, meno, priezvisko:
Adresa pobytu:

Predmet oznámenia:

Počet a označenie príloh / dokumentov odovzdaných oznamovateľom:	Zápisnicu spísal- meno a priezvisko zodpovednej osoby zamestnávateľa:
Podpis oznamovateľa:	Podpis zodpovednej osoby zamestnávateľa :

Adresát – meno, priezvisko

Adresa bydliska

V _____ dňa _____

VEC: Oznámenie o predĺžení lehoty na preverenie oznámenia

Dňa _____ nám bolo doručené Vaše oznámenie podľa zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 54/2019 Z. z.“) vo veci:

Predmetné oznámenie nie je možné preveriť v zákonom stanovenej lehote 90 dní odo dňa prijatia oznámenia, a to z týchto závažných dôvodov:

V súlade s § 10 ods. 5 zákona č. 54/2019 Z. z. Vám

o z n a m u j e m e,

že z vyššie uvedených závažných dôvodov predlžujeme lehotu na preverenie Vášho oznámenia o _____ dní.

Mgr. art. Otokar Klein
primátor mesta

EVIDENČNÝ LIST O PRIJATOM OZNÁMENÍ č./.....

Oznámenie prijaté dňa:	Spôsob podania oznámenia:
Výzva na doplnenie oznámenia zaslaná dňa:	Lehota na doplnenie oznámenia dňa:
Oznámenie doplnené dňa:	

Údaje o oznamovateľovi:	
Titul, meno, priezvisko:	
Adresa pobytu:	
Predmet oznámenia:	
Výsledok preverenia oznámenia:	
Dátum skončenia preverenia oznámenia:	Evidenčný list spísal - meno, priezvisko a podpis zodpovednej osoby :

OZNÁMENIE PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI

Dátum oznámenia:

Údaje o oznamovateľovi:

Titul, meno, priezvisko:

Adresa pobytu:

Predmet oznámenia:

Počet a označenie príloh / dokumentov:

Podpis oznamovateľa:

**POUČENIE OZNAMOVATEĽA
K OZNAMOVANIU PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI**

Zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje:

- podmienky poskytovania ochrany osobám v pracovnoprávnom vzťahu v súvislosti s oznamovaním kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti,
- práva a povinnosti osôb pri oznamovaní protispoločenskej činnosti a
- zriadenie, postavenie a pôsobnosť Úradu na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

Kto? Za oznamovateľa sa považuje fyzická osoba, ktorá **v dobrej viere** urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia, úradu alebo zamestnávateľovi.

Podmienkou pri akomkoľvek oznámení je, aby toto bolo urobené **v dobrej viere**, teda aby osoba, ktorá vzhľadom na okolnosti, ktoré sú jej známe, a vedomosti, ktoré v čase oznámenia má, sa odôvodnene domnievala, že uvádzané skutočnosti sú pravdivé. **Ak osoba nekoná v dobrej viere na ochranu nemá nárok.**

Čo? Zákon rozlišuje **oznámenie** a **kvalifikované oznámenie**. **Oznámením** sa rozumie uvedenie skutočností, ktoré sa týkajú protispoločenskej činnosti, o ktorých sa osoba dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo v súvislosti s činnosťou vo verejnom záujme. **Kvalifikované oznámenie** je také, ktoré môže prispieť alebo prispelo k objasneniu **závažnej protispoločenskej činnosti** alebo k zisteniu alebo usvedčeniu páchateľa. Pri kvalifikovanom oznámení je poskytnutá ochrana dôraznejšia a pre oznamovateľa jednoduchšia.

Ako? Pri oznámení možno využiť **interný** alebo **externý kanál**.

Interný kanál

Ide o akékoľvek oznámenie protispoločenskej činnosti **zamestnávateľovi**, ktoré má pomôcť samotnému zamestnávateľovi, aby si chránil svoju dobrú povesť a svoje vlastné zdroje, zároveň vytvára priestor, aby sa vyhol prípadným postihom, v niektorých prípadoch aj trestnej zodpovednosti právnickej osoby. Malo by to teda byť v jeho záujme, aby so svojimi zamestnancami komunikoval.

Na koho sa môže oznamovateľ obrátiť? Zamestnávateľ je povinný určiť organizačnú zložku alebo osobu (tzv. **zodpovednú osobu**), ktorá plní úlohy zamestnávateľa. V Meste Nové Zámky je zodpovednou osobou hlavný kontrolór. Pod týmito úlohami sa rozumie:

- preverovanie oznámení do 90 dní od jeho prijatia
- oznámenie výsledku preverenia oznámenia do 10 dní od preverenia
- oznámenie opatrení prijatých na základe preverenia oznámenia.

Zákon však naďalej zachováva povinnosť občanov oznámiť alebo prekaziť trestný čin podľa osobitných predpisov (§ 340 a 341 trestného zákona).

Oznámenie protispoločenskej činnosti nie je porušením zmluvnej povinnosti zachovávať **mlčanlivosť**, a to ani ak ide o povinnosť vyplývajúcu z výkonu zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie (toto ale neplatí pri špecifických citlivých informáciách napr. utajovaných skutočností, poštového tajomstva, obchodného tajomstva, bankového tajomstva, telekomunikačného tajomstva, daňového tajomstva, dôverných štatistických údajov, údajov zo zdravotnej dokumentácie, povinnosti mlčanlivosti príslušníkov spravodajských služieb alebo o povinnosť mlčanlivosti pri poskytovaní právnych služieb).

Aj napriek tomu však nemožno vylúčiť, že zamestnávateľ nezačne voči oznamovateľovi robiť „odvetné opatrenia“. Ak sa oznamovateľ domnieva, že v súvislosti s oznámením sú voči nemu urobené pracovnoprávne úkony (napríklad zníženie platu, preloženie, ukončenie pracovného pomeru a pod), s ktorými nesúhlasí, môže do 15 dní požiadať **Úrad na ochranu oznamovateľov**, aby pozastavil účinnosť takýchto úkonov. Ak zamestnávateľ nepreukáže, že takýto úkon nemá príčinnú súvislosť s oznámením, úrad pozastaví na 30 dní takýto pracovnoprávny úkon. Oznamovateľa zároveň poučí, že môže požiadať súd o vydanie neodkladného opatrenia. Ak je takýto návrh podaný, pozastavenie trvá až do rozhodnutia súdu o samotnom návrhu. Keďže úrad poskytuje aj právne poradenstvo, bude oznamovateľom radiť a pomáhať.

Externý kanál

Odlíšná je situácia ak niekto podá tzv. **kvalifikované oznámenie**, čo znamená, že oznamovateľ oznámi **závažnú protispoločenskú činnosť**, teda vybrané trestné činy, ale aj iné trestné činy za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody so sadzbou prevyšujúcou tri roky, resp. závažnejšie správne delikty.

Ako požiadať o ochranu? Pre uplatnenie ochrany v rámci externého kanálu je potrebné podať žiadosť prokurátorovi písomne alebo ústne do zápisnice (napríklad aj na polícii pri podaní trestného oznámenia). Poskytnutím ochrany prokurátorom (tento najskôr preverí, či sú splnené podmienky) sa oznamovateľ stáva **chráneným oznamovateľom**, ktorému prináležia práva a povinnosti podľa zákona. Obdobné právomoci má správny orgán, ktorý koná o vybraných správnych deliktoch (napr. správny orgán na úseku životného prostredia a podobne).

Inak povedané, bez súhlasu **úradu** je každý takýto „negatívny“ pracovnoprávny úkon neplatný. Najviac zamestnávateľ, ak urobí takýto úkon bez súhlasu úradu, môže dostať pokutu od úradu až 2 000 eur. Rovnako môže byť sankcionované porušenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa.

Chránený oznamovateľ požíva ochranu Úradu na ochranu oznamovateľov. Zamestnávateľ môže urobiť právny úkon alebo vydať rozhodnutie v pracovnoprávnom vzťahu voči chránenému oznamovateľovi, na ktorý nedal súhlas, len so súhlasom úradu. Úrad súhlas udelí, len ak zamestnávateľ preukáže, že navrhovaný pracovnoprávny úkon nemá žiadnu príčinnú súvislosť s kvalifikovaným oznámením (dôkazné bremeno je teda na zamestnávateľovi, nie na zamestnancovi). V opačnom prípade **úrad** žiadosť zamestnávateľa o udelenie súhlasu zamietne. Proti rozhodnutiu úradu o žiadosti o udelenie súhlasu nie je možné podať odvolanie.

Do kedy ochrana trvá? Ochrana oznamovateľa trvá počas, ale aj po skončení trestného konania alebo konania o správnom delikte, a to až 3 roky.

Iné spôsoby zániku ochrany:

- v prípade vzdania sa ochrany formou písomného oznámenia chráneného oznamovateľa úradu,
- skončením alebo zánikom pracovnoprávneho vzťahu chráneného oznamovateľa,
- odsúdením chráneného oznamovateľa za trestný čin krivého obvinenia alebo krivej výpovede alebo krivej prísahy v súvislosti s urobením kvalifikovaného oznámenia.

A čo odmena? Chránený oznamovateľ má právo podať žiadosť o poskytnutie odmeny za kvalifikované oznámenie, a to až do výšky 50-násobku minimálnej mzdy, ak:

- v trestnom konaní na základe jeho kvalifikovaného oznámenia bola podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu, alebo
- bol schválený zmier a zastavené trestné stíhanie, alebo
- trestné stíhanie bolo podmienenčne zastavené, alebo
- v správnom konaní nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o spáchaní správneho deliktu.

Na poskytnutie odmeny oznamovateľovi nie je právny nárok.

Žiadosť o poskytnutie odmeny je možné podať do 6 mesiacov od doručenia oznámenia o poskytnutí ochrany alebo od vydania písomného potvrdenia, že oznamovateľ urobil kvalifikované oznámenie. Túto žiadosť je potrebné podať Úradu na ochranu oznamovateľov. Úrad rozhodne o žiadosti do 3 mesiacov odo dňa jej doručenia.

Zdroj: <https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/ochrana-oznamovatelov/>